

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

Warszawa, 6. 11. 2012 r.

RPO-R-023-3/2012

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

szanowny Panie Przewodniczący

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 16 października 2012 r. (BPS/KU-034/188/11/12), w załączeniu przekazuję opinię Rzecznika Praw Obywatelskich do projektu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 188).

Z poważaniem

Opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 188)

Podjęta przez Komisję Ustawodawczą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej inicjatywa ustawodawcza ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 kwietnia 2012 r. (sygn. akt K 12/11). W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.) [dalej: ustawa] w zakresie, w jakim upoważnia ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych do określenia, w drodze rozporządzenia, maksymalnej wysokości opłat związanych z pobytem w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji, oraz § 29 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 20, poz. 192, z późn. zm.) [dalej: rozporządzenie] z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym w projekcie ustawy ograniczono się do zmiany upoważnienia ustawowego zawartego w art. 42 ust. 6 ustawy, poprzez usunięcie z jego treści delegacji do określenia maksymalnej opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji, określenia, w przepisie materialnym ustawy, maksymalnej wysokości ww. opłaty, organu uprawnionego do jej ustalenia oraz kryteriów, jakie powinna ona spełniać, jak również usunięcia niespójności występujących w art. 42 ust. 5 ustawy. Wydaje się jednak, że zaproponowany przez Komisję Ustawodawczą zakres nowelizacji ustawy jest zbyt wąski.

Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, zmiana treści przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego, w szczególności polegająca na zmianie zakresu spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym, skutkuje utratą mocy obowiązującej aktu wykonawczego wydanego na podstawie dotychczasowego upoważnienia (pod pewnymi warunkami może on zostać czasowo zachowany w mocy). Tym samym w przypadku wejścia w życie projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 188) utraci moc obowiązujące rozporządzenie i zaistnieje konieczność wydania nowego aktu wykonawczego regulującego powyższe kwestie.

Ze względu na ścisłe rozgraniczenie materii ustawowej od materii regulowanej rozporządzeniami, w akcie wykonawczym wydawanym na podstawie upoważnienia ustawowego w nowym brzmieniu nie będzie możliwości uregulowania wielu kwestii stanowiących materię ustawową, które jednak obecnie, wbrew zasadom techniki prawodawczej, normuje rozporządzenie, w szczególności kwestii: badań lekarskich, którym poddawane są osoby doprowadzone do izby, placówki lub jednostki Policji, stosowania środków przymusu bezpośredniego (por. postanowienie TK z 30 listopada 2010 r., sygn. akt S 5/10) czy instalowania kamer telewizji przemysłowej (monitoringu) w tego typu placówkach (por. wystąpienie RPO z dnia 28.08.2012 r. do Ministra Zdrowia; RPO-638402-VII-7013/12/JJ).

W związku z powyższym zasadne wydaje się być szczegółowe przeanalizowanie regulacji zawartych w rozporządzeniu oraz uzupełnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 188) o przepisy stanowiące materię ustawową, które w chwili obecnej znajdują się w rozporządzeniu.

Ponadto należy zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny odroczył utratę mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów o 9 miesięcy, tj. do dnia 16 stycznia 2013 r.¹, a nie jak wskazano w uzasadnieniu projektu do dnia 16 marca 2013 r.

Opracował: Marcin Mazur

¹ Sentencja wyroku TK została ogłoszona dnia 16 kwietnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 405).